

rijksuniversiteit
groningen

Kwantitatief onderzoek naar het verband tussen armoede, de typen
kindermishandeling en de besluitvorming in de Nederlandse jeugdbescherming

Selien Brandse

S3722724

Pedagogische wetenschappen (Orthopedagogiek), Faculteit der Gedrags- en
Maatschappijwetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen

1e begeleider: dr. F. (Floor) Middel

2e beoordelaar: dr. J. (Jana) Knot-Dickscheit

15 januari 2024

Aantal woorden: 8191

Samenvatting

Of armoede in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is invloed heeft op typen kindermishandeling en besluitvorming in de jeugdbescherming is nog onvoldoende duidelijk. Eerder onderzoek toont aan dat armoede een risicofactor is voor kindermishandeling en dat armoede zorgt voor verschillen in de besluitvorming in de jeugdbescherming implicerend dat gemarginaliseerde groepen ongelijk worden behandeld. In dit onderzoek is eerst het verband tussen armoede en typen kindermishandeling, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, onderzocht. Vervolgens is het verband tussen armoede en besluitvorming van jeugdbeschermingsprofessionals onderzocht. Deze onderzoeksvragen zijn beantwoord aan de hand van een kwantitatief vergelijkend cross-sectioneel onderzoek. De data in dit onderzoek bestond uit geanalyseerde dossiers (N = 398) van Nederlandse gezinnen die vanwege een melding van mogelijke kindermishandeling contact hadden met de jeugdbescherming. Om de onderzoeksvragen te analyseren zijn er chi-kwadraat toetsen en meervoudige logistische regressieanalyses uitgevoerd. Hieruit blijkt dat gezinnen in armoede (OR = 2,81, $p < ,001$) een grotere kans lijken te hebben op kindermishandeling. Daarnaast lijkt er een trend te zijn bij gezinnen in armoede (OR = 1,79, $p = ,071$) dat ze een grotere kans hebben op een jeugdbeschermingsmaatregel. Armoede lijkt echter geen verband te hebben met het inzetten van een interventie. Deze uitkomsten suggereren dat het wenselijk is een manier te vinden om realistische beslissingssystemen en directe begeleiding op te zetten in de praktijk. Toekomstig onderzoek kan onderzoeken of sociale support de kans op kindermishandeling verlaagt bij gezinnen in armoede.

Trefwoorden: jeugdbescherming, armoede, kindermishandeling, besluitvorming

Abstract

It is not yet investigated whether poverty in Dutch families in which child abuse has been reported influences types of child abuse and decision-making in child protection. Previous studies reported that poverty is a risk factor for child abuse and that poverty causes disparities in decision-making in child protection, implying that marginalized groups are treated unequally. In this study, the relationship between poverty and types of child abuse, in Dutch families in which child abuse has been reported, was first investigated. Second, the link between poverty and decision-making of youth protection professionals was investigated. These research questions were answered using a quantitative comparative cross-sectional study. The data in this study consisted of analyzed files ($N = 398$) of Dutch families who had contact with youth protection due to a report of possible child abuse. To analyze the research questions, chi-square tests and multiple logistic regression analyzes were conducted. This showed that families in poverty ($OR = 2.81, p < .001$) appear to have an increased likelihood of child abuse. In addition, there appears to be a trend among families in poverty ($OR = 1.79, p = .071$) that they have an increased chance of receiving a child protection measure. However, poverty does not seem to be related to the use of an intervention. These results suggest that it is desirable to find a way to set up realistic decision-making systems and direct guidance in practice. Future research can investigate whether social support reduces the risk of child abuse among families in poverty.

Keywords: child protection, poverty, child abuse, decision-making

Inleiding

Armoede in gezinnen

In 2022 leefden in Nederland ongeveer 165 duizend minderjarigen (5,2%) in een gezin met een laag inkomen (CBS StatLine, 2023). Zij hebben een risico op armoede wanneer ze leven in een gezin dat langdurig - minstens vier jaar - moet rondkomen met een laag inkomen. Bij deze gezinnen is sprake van armoede wanneer hun netto besteedbaar gezinsinkomen minder bedraagt dan de armoedegrens (Van Lancker, 2022). Deze grens ligt op 60% van het mediaan gezinsinkomen. Dit houdt in dat ongeveer één op de vijftien minderjarigen opgroeit in armoede (CBS StatLine, 2023).

Gezinnen, met name ouders, die in armoede leven ervaren stress (Conger et al., 2000; Linver et al., 2002). Hiervan is de economische druk, die armoede met zich meebrengt, de hoofdoorzaak. Deze druk komt vaak voor in gezinnen die moeilijkheden ervaren met stressvolle economische omstandigheden (Conger et al., 2000).

De gevolgen van de stress, die ouders ervaren, hangt mede af van de manier waarop ouders hiermee omgaan (Belsky, 1980, 1984; Besselink et al., 2013; Conger et al., 2000; Luby et al., 2013). Volgens Besselink et al. (2013) zijn er drie typen ouders in armoede te onderscheiden. Dit zijn de veerkrachtige, de vechtlustige en de teneergeslagen ouders. Ouders die *veerkrachtig* zijn, hebben een redelijk goede financiële aanpak en aanvaarden hun situatie. Ze ervaren een positief gevoel met betrekking tot hun gezinsleven en hebben een positieve kijk op het leven in het algemeen. Ouders met *vechtlust* die zich in een financieel lastige situatie bevinden, zijn onzeker over hun omstandigheden, maar richten zich sterk op hun kinderen en koesteren hoop voor de toekomst. *Teneergeslagen* ouders met financiële problemen voelen zich boos en verslagen. Ze ervaren het ouderschap als moeilijk en hebben een negatieve kijk op het leven in het algemeen (Besselink et al., 2013; Vanhee, 2007). Deze drie verschillende categorisering van karaktereigenschappen zorgen dus voor verschillende strategieën met betrekking tot het omgaan met armoede in het ouderschap. Dit betekent dat de stress die ouders ervaren door hun financiële situatie, niet bij ieder gezin hoeft te leiden tot negatieve gevolgen (Belsky 1980, 1984; Besselink et al., 2013; Conger et al., 2000; Luby et al., 2013; Slack et al., 2004).

Armoede is een risicofactor voor kindermishandeling (Belsky, 1980, 1984; Besselink et al., 2013; Conger et al., 2000; Drake et al., 2009; Drake & Pandey, 1996; Freisthler et al., 2007; Lee et al., 2009; Linver et al., 2002; Luby et al., 2013; Morris et al., 2018; Slack et al., 2004). De stress, die ouders ervaren door hun financiële situatie, kan er toe leiden dat ouders

minder adequaat en sensitief reageren op het gedrag van het kind (Guo & Harris, 2000; Harmer et al., 1999; Pianta & Egeland, 1990; Vanhee, 2007). Daarnaast kan het negatieve, emotionele conflicten tussen ouders bewerkstelligen. Deze reacties en conflicten kunnen resulteren in negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van de kinderen (Belsky, 1980, 1984; Conger et al., 2000). Ouders die moeite hebben om goed met de economische druk om te gaan, grotendeels de teneergeslagen ouders, zijn vaak minder ondersteunend en vertonen sneller kindermishandeling (Belsky, 1980, 1984; Besselink et al., 2013; Conger et al., 2000; Lee et al., 2009; Luby et al., 2013). Paxson en Waldfogel (2002) hebben in hun onderzoek ondervonden dat een 10% naar 15% toename van het aantal kinderen dat in extreme armoede leeft, geassocieerd wordt met een toename van 22% in kindermishandeling. Daarnaast bevestigt de Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen dat ruim driekwart van de gezinnen, waarin kindermishandeling voorkomt, zich in de lage-sociaaleconomische klasse van de samenleving bevindt (Van IJzendoorn et al., 2007). Samenvattend kan er, op basis van de literatuur, gesteld worden dat armoede één van de risicofactoren lijkt te zijn van kindermishandeling.

Ook tussen armoede en de mentale gezondheid van ouders lijkt een verband te bestaan (Lee et al., 2009). Om kindermishandeling te voorkomen is het van belang dat ouders mentaal gezond zijn (Lee et al., 2009). Is dit niet het geval, dan gaat dit vaak gepaard met stress en spanningen. Ouders in armoede zijn emotioneel belast, waardoor hun vermogen om adequaat op de emotionele behoeften van hun kind in te spelen negatief wordt beïnvloed (Conger et al., 2000; Wolfe & McIsaac, 2011). Hierdoor hebben kinderen met ouders die mentale gezondheidsproblemen ervaren, een verhoogd risico op een aantal ontwikkelings- en aanpassingsproblemen (Downey & Coyne, 1990). Mentale gezondheidsproblemen, zoals een depressie, staan namelijk in verband met verhoogde niveaus van vijandige, dwingende en onbetrokken opvoedingspraktijken (Lovejoy et al., 2000; Lee et al., 2009). Ouders zijn dan minder emotioneel betrokken met hun kind en tonen meer vijandigheid (Weissman et al., 1972). Samengevat suggereert de beschikbare literatuur dat mentale gezondheidsproblemen van ouders in bepaalde gezinnen als een risicofactor voor kindermishandeling kan worden beschouwd.

Kindermishandeling in gezinnen

De definitie van kindermishandeling staat in de Jeugdwet als volgt beschreven: "Elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief

opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (Art. 1.1 Jeugdwet)." Het Modified Maltreatment Classification System (MMCS) maakt vervolgens onderscheid tussen zeven verschillende vormen van kindermishandeling: fysieke mishandeling, seksueel misbruik, failure to provide, gebrek aan toezicht, emotionele mishandeling, morele mishandeling en onthouding van onderwijs (English & LONGSCAN Investigators, 1997). In dit onderzoek is de focus gericht op fysieke mishandeling, failure to provide, gebrek aan toezicht en emotionele mishandeling. *Fysieke mishandeling* betekent dat opzettelijk fysiek letsel wordt toegebracht aan een kind, bijvoorbeeld door slaan of schoppen (English & LONGSCAN Investigators, 1997). Het niet voorzien in de fysieke behoeften van een kind, zoals kleding, voeding en medische zorg, wordt als *failure to provide* beschouwd. Het niet ondersteunen van een kind, als deze bijvoorbeeld gedragsproblemen vertoont, valt ook onder deze vorm. *Gebrek aan toezicht* doet zich voor wanneer kinderen zonder toezicht worden achtergelaten op een manier die niet past bij hun ontwikkelingsfase. Dit gebeurt wanneer kinderen zich op gevaarlijke plaatsen bevinden en de ouder op de hoogte is maar niet ingrijpt. Of als het kind wordt achtergelaten bij onbetrouwbare personen, met medeweten van de ouder. *Emotionele mishandeling* vindt plaats wanneer de verzorger niet in staat is te voldoen aan de emotionele basisbehoeften van het kind. Dit kan gebeuren wanneer de ouder het kind op een buitensporig negatieve manier behandelt of op een ongeschikte manier omgaat met de autonomie van het kind. Ook het getuige zijn van huiselijk geweld of niet-fysieke conflicten tussen ouders valt onder deze categorie (English & LONGSCAN Investigators, 1997).

Verschillende soorten risicofactoren worden verondersteld ten grondslag te liggen aan de verschillende vormen van kindermishandeling (Belsky, 1980, 1984; Chaffin, 2006). Kindermishandeling vindt in het algemeen plaats als er sprake is van een opeenstapeling van verschillende risicofactoren. Belsky (1980, 1984) benadrukt dat het risico op kindermishandeling beïnvloed wordt op de vier verschillende niveaus uit het Bronfenbrenner model. Deze stelt dat de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloedt door verschillende omgevingsniveaus: (1) het verleden van ouders/verzorgers die hun kind mishandelen (ontogenetische ontwikkeling van ouders); (2) kenmerken van het kind en het gezin (microsysteem); (3) kenmerken van het werk van ouders/verzorgers, de gemeenschap waarin het gezin leeft en de mate van sociale steun in de omgeving (exosysteem); (4) de houding/attitude van de maatschappij ten aanzien van kinderen en mishandeling (macrosysteem) (Assink et al., 2016; Leman et al., 2019). In dit artikel wordt specifiek ingegaan op de risicofactor armoede. Armoede valt onder het microsysteem en is dus op

gezinsniveau een risicofactor voor kindermishandeling (Assink et al., 2016; Leman et al., 2019). Voor de typen kindermishandeling is armoede niet in dezelfde mate een risicofactor (Chaffin, 2006).

Fysieke mishandeling en armoede

Fysieke mishandeling komt regelmatig voor bij gezinnen in armoede. Armoede kan namelijk aanzienlijke stress en spanningen in gezinnen veroorzaken (Conger et al., 2000). Ouders kunnen deze stress op verschillende manieren uiten. Onder andere door fysiek geweld uit te oefenen op hun kinderen (Bhavsar & Bhugra, 2018; Goetting et al., 1990; Maniglio, 2009). Cognitieve, affectieve, sociale en attitudinale factoren die gerelateerd zijn aan lichamelijke straffen, vooral in extreme vormen, zijn kenmerkend voor fysieke mishandeling (Ateah & Durrant, 2005).

Failure to provide en armoede

Armoede blijkt het meest dominante kenmerk van gezinnen te zijn waarin failure to provide voorkomt (Brown et al., 1998; Chaffin, 2006; Connell-Carrick, 2003; Slack et al., 2004). Het inkomen gebruiken gezinnen om in hun levensonderhoud te voorzien. Extreme armoede zorgt voor moeilijkheden zoals het zorgen voor voldoende kleding en voedsel, een stabiele huisvesting, gezondheidszorg en andere basisbehoeften voor kinderen (Brown et al., 1998; Chaffin, 2006; Connell-Carrick, 2003; Gershoff, 2003; Gupta, 2017; Slack et al., 2004).

Gebrek aan toezicht en armoede

Ouders die in armoede leven houden in sommige gevallen gebrekkig toezicht op hun kinderen (Conger et al., 2000; Kalil, 2014). Zij zijn uit financieel oogpunt gedwongen om lange uren te werken. Samen met de economische druk die deze ouders ervaren kan dit leiden tot minder alertheid en onvoldoende tijd om toe te zien op hun kinderen (Conger et al., 2000; Kalil, 2014).

Emotionele mishandeling en armoede

Armoede is een risicofactor voor emotionele mishandeling. Ouders die in armoede leven lopen meer kans op mentale gezondheidsproblemen. Resultierend in emotionele afstandelijkheid naar de kinderen, gebrek aan betrokkenheid met de kinderen en het geven van negatieve emotionele reacties op de kinderen (Conger et al., 2000; Wolfe & McIsaac, 2011). Dit zou vervolgens eventueel kunnen leiden tot emotionele kindermishandeling (Besselink et al., 2013; Conger et al., 2000; Wolfe & McIsaac, 2011).

Besluitvorming

Jeugdbeschermingsprofessionals buigen zich over de vraagstukken die voortkomen uit kindermishandelingmeldingen. Deze vraagstukken variëren van het starten van een onderzoek, het adviseren over jeugdbeschermingsmaatregelen en het herenigen van een kind met zijn biologische familie na een uithuisplaatsing (Baumann, et al., 2011).

De besluiten die jeugdbeschermingsprofessionals (of kinderrechters als er sprake is van een jeugdbeschermingsmaatregel) maken, kunnen een grote invloed uitoefenen op het dagelijkse leven van de desbetreffende gezinnen (Bouma et al., 2019). Gezinnen hebben gemengde ervaringen met betrekking tot de besluiten van professionals. Er zijn gezinnen die de hulp van de professionals waarderen en hier veel steun uit halen. Echter, er zijn ook gezinnen die bijvoorbeeld machtsongelijkheden ervaren in hun interacties met de professional of gezinnen die het gevoel hebben dat ze geen voordelen halen uit de aangeboden interventie (Bouma et al., 2019; Estefan et al., 2012; Smithson & Gibson, 2017). Het gezag van ouders moet, volgens het Verdrag inzake de rechten van het kind, altijd worden gerespecteerd tenzij dit onverenigbaar is met het belang van het kind (VN-Comité voor de Rechten van het Kind, 1989). Dit zorgt voor lastige situaties waarin professionals een afweging moeten maken tussen het recht op een gezinsleven en het belang van het kind (Keddell, 2014). Foutieve besluiten van professionals zijn in te delen in twee typen fouten: type I- en type II-fouten (Baumann et al., 2011). Dit wordt de dualiteit van fouten genoemd (Hammond, 1996). Beide fouten kunnen negatieve gevolgen hebben voor gezinnen (McMahon, 1998). Type I-fouten treden op wanneer professionals ervoor kiezen om niet in te grijpen, terwijl ingrijpen wel noodzakelijk was. Bijvoorbeeld als een kind niet uit huis wordt geplaatst terwijl dit wel nodig was, kan dit betekenen dat het kind verder mishandeld wordt (Feely & Bosk, 2021). Type II-fouten gebeuren in situaties waarin professionals besluiten om in te grijpen, terwijl dit niet de meest geschikte optie was (Baumann et al., 2011). Wanneer een kind bijvoorbeeld uit huis wordt geplaatst terwijl dit niet nodig was, ontstaan er extra ontwikkelingsproblemen bij het kind (Bowlby 1969/1982, 1979, 1980) en ontstaan er meer trauma's voor verzorgers (Feely & Bosk, 2021).

De besluiten van jeugdbeschermingsprofessionals beïnvloeden ook de financiële middelen van de jeugdzorg. De beperkte financiële middelen binnen de jeugdzorg kan door een overmatige inzet van interventies leiden tot een tekort aan financiële middelen. Hierdoor wordt het moeilijk om alle benodigde interventies uit te voeren (Van Yperen, 2010). Tegelijkertijd is het van cruciaal belang om niet te terughoudend te zijn bij het implementeren van interventies, omdat dit het welzijn van het kind in gevaar kan brengen. Het vinden van

een evenwicht tussen doeltreffendheid en budgettaire beperkingen is dis essentieel om een effectieve en rechtvaardige jeugdzorg te waarborgen (Feely & Bosk, 2021; Van Yperen, 2010; Van Yperen & Veerman, 2008).

Het Decision-Making Ecology model (DME; Baumann et al., 2011) erkent dat besluitvorming afhangt van verschillende factoren. Volgens dit model wordt een besluit beïnvloed door de besluitnemer zelf, casusfactoren, organisatorische factoren en externe factoren. Deze factoren zijn door de besluitnemer op diverse manieren te interpreteren waardoor een zeer complexe context ontstaat. Deze complexiteit zorgt vervolgens voor variabiliteit in de besluiten, zo ook in de besluiten van de jeugdbeschermingsprofessionals (Keddell, 2014).

Om tot een goed besluit te komen gebruiken jeugdbeschermingsprofessionals twee cognitieve systemen: heuristisch-intuïtief redeneren (automatische processen) en gecontroleerd-analytisch redeneren (op regels gebaseerde processen). Dit wordt de dual-process theorie genoemd (Croskerry, 2009). Hieruit blijkt dat casussen waarin de criteria duidelijk zijn, er via gecontroleerd-analytisch redeneren een besluit gemaakt kan worden. Echter, bij casussen waarin juist veel onzekerheid is wat betreft de criteria, zal men meer heuristisch-intuïtief gaan redeneren. Het werk van professionals is regelmatig inherent subjectief, onzeker en afhankelijk van waarden en context (Fluke et al., 2010; Schilder, 2004; Swets, 1992). Hierdoor is er weinig objectieve, algemeen toepasbare kennis beschikbaar over verschillende problemen en effectieve interventies. Met als gevolg dat de professionals vaak heuristisch-intuïtief redeneren (Schilder, 2004; Swets, 1992).

Het heuristisch-intuïtieve redeneren van professionals vergroot bij onzekere casussen de gevoeligheid voor vooroordelen. Dit lijkt in sommige gevallen te resulteren in een toenemende invloed van factoren op de besluitvorming. Hierdoor ontstaan er mogelijk verschillen in de besluitvorming (Croskerry, 2009; Enosh & Bayer-Topilsky, 2014). Verschillen in de besluitvorming impliceren dat gemarginaliseerde groepen ongelijk worden behandeld (Fluke et al., 2010).

Besluitvorming en armoede

Armoede lijkt, zoals eerder benoemd, een risicofactor voor kindermishandeling te zijn (Assink et al., 2016; Chaffin, 2006). Interventies die gericht zijn op het terugdringen van armoede, lijken dan ook te resulteren in minder kindermishandeling (Courtin et al., 2019). Professionals gaan er daarom vanuit dat gezinnen in armoede een groter risico lopen op kindermishandeling dan gezinnen die niet in armoede leven (Rivaux et al., 2008). Hoewel er een verband is tussen armoede en kindermishandeling, is het van belang dat professionals het

risico uit armoede niet generaliseren (Dettlaff et al., 2011). Armoede brengt risico's met zich mee. Echter, deze risico's kunnen worden verlaagd door andere omstandigheden binnen een gezin. De risico's die voortkomen uit armoede moeten dus per gezin worden beoordeeld (Dettlaff et al., 2011).

De vooroordelen van professionals over gezinnen in armoede kunnen zorgen voor verschillen in de besluitvorming (Keddell, 2014). Volgens de DME valt armoede onder de casusfactoren en is armoede inderdaad een factor die de besluitvorming beïnvloed (Baumann et al., 2011). Gezinnen kunnen een ondertoezichtstelling (OTS) opgelegd krijgen met als doorslaggevende reden dat het gezin in armoede leefde. Armoede blijkt naast een voorspeller voor kindermishandeling dus ook een voorspeller voor de besluitvorming van professionals te zijn. Het is zelfs één van de sterkste voorspellers als het gaat om een uithuisplaatsing voor kinderen in gevaar (Britner & Mossler, 2002; Rivaux et al., 2008). In het onderzoek van Enosh & Bayer-Topilsky (2014) is dit onderzocht door twee exact dezelfde casussen met elkaar te vergelijken. Een situatie waarin wel en een situatie waarin niet sprake was van armoede. Kinderen uit gezinnen met armoede werden vaker als risicogroep beoordeeld en liepen meer kans op een uithuisplaatsing. Armoede kan dus mogelijk resulteren in ongelijkheden in de besluitvorming van professionals, doordat de perceptie van professionals onterecht wordt beïnvloed (Dettlaff et al., 2011; Enosh & Bayer-Topilsky, 2014; Keddell, 2014; Miller et al., 2012; Morton et al., 2011; Rivaux et al., 2008).

Samenvattend is vast te stellen dat, wanneer vanuit de organisatorische omgeving geen strakke richtlijnen zijn over de casusfactor armoede, de jeugdbeschermingsprofessional mogelijk heuristisch-intuïtief gaat redeneren en hierdoor vooroordelen ontstaan over het desbetreffende gezin (Baumann et al., 1997; Croskerry, 2009). Hierdoor wordt het besluit van de professional meer afhankelijk van zijn besluitvormingsvoorkeuren en kunnen er ongelijkheden ontstaan in de besluitvorming (Britner & Mossler, 2002; Dalglish, 1988; Enosh & Bayer-Topilsky, 2014; Fluke et al., 2010; Miller et al., 2012; Morton et al., 2011).

Dit onderzoek

Dit onderzoek bevat twee onderzoeksvragen. De eerste onderzoeksvraag luidt: "Is er een verband tussen armoede en de typen kindermishandeling (fysieke mishandeling, failure to provide, gebrek aan toezicht en emotionele mishandeling) in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, rekening houdend met de mentale gezondheid van ouders?" De hypothese is dat tussen armoede en de typen kindermishandeling wel een significant verband aanwezig is, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is. De tweede onderzoeksvraag luidt: "Is er een verband tussen armoede en de besluitvorming, in

Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, rekening houdend met de mentale gezondheid van ouders en de typen kindermishandeling?" De hypothese is dat er wel een significant verband is tussen armoede en de besluitvorming door jeugdbeschermingsprofessionals, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is.

Eerdere onderzoeken kwamen tot de conclusie dat armoede een risicofactor is voor kindermishandeling (Bhavsar & Bhugra, 2018; Brown et al., 1998; Chaffin, 2006; Conger et al., 2000; Connell-Carrick, 2003; Goetting et al., 1990; Kalil, 2014; Maniglio, 2009; Slack et al., 2004; Wolfe & McIsaac, 2011) en dat het invloed uitoefent op de besluitvorming (Baumann, et al., 2011; Dettlaff et al., 2011; Enosh & Bayer-Topilsky, 2014; Fluke et al., 2010; Keddell, 2014; Miller et al., 2012; Morton et al., 2011; Rivaux et al., 2008). Dit onderzoek draagt bij aan deze literatuur door te onderzoeken of dezelfde conclusie is te trekken voor Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is. Hiermee wordt hopelijk de besluitvorming, ten behoeve van Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling voorkomt, verbeterd.

Methode

Onderzoeksdesign

Dit onderzoek maakte deel uit van het HESTIA project waar de Rijksuniversiteit Groningen aan mee heeft gewerkt. Het HESTIA project was een vergelijkend onderzoek naar het beleid en de praktijk van de jeugdbescherming in drie West-Europese landen: Nederland, Duitsland en Engeland. Door middel van drie verschillende deelstudies (beleidsanalyse, dossieranalyse en interviews met ouders) probeerde het project inzichten te verkrijgen in hoe nationaal jeugdbeschermingsbeleid leidde tot praktijkverschillen in de verschillende landen (Middel et al., 2020). Tijdens de dossieranalyse werden dossiers geanalyseerd van gezinnen die vanwege een melding van mogelijke kindermishandeling contact hadden met de jeugdbescherming. De data van deze dossieranalyses werden gebruikt in dit kwantitatieve onderzoek. Door middel van een vergelijkend cross-sectioneel onderzoek werd in dit onderzoek specifiek gekeken naar de verschillen tussen gezinnen waarin wel en geen armoede voorkwam.

(Doel)populatie en steekproef

De doelpopulatie van het onderzoek waren gezinnen waarin vermoedens van kindermishandeling aanwezig waren en waarbij melding was gedaan in een Nederlandse jeugdbeschermingsinstantie. De steekproef bestond uit Nederlandse gezinnen waarover kindermishandeling was gemeld ($N = 398$) in de periode van 1 maart 2015 tot 31 oktober

2015. De kinderen, waar het in deze dossiers om gaat, waren gemiddeld 7,61 jaar oud ($SD = 5,25$). In totaal waren er iets meer jongens ($n = 209, 52,5\%$) dan meisjes (46%). Daarnaast was er één transseksueel of interseksueel (0,2%) kind en was het geslacht van 5 kinderen onbekend (1,3%). De dossiers werden alleen geïncludeerd als het om een melding ging die zorgen opriepen rondom de opvoedingssituatie van de kinderen. De dossiers werden geëxcludeerd wanneer ze niet waren afgesloten op het moment van de dataverzameling of wanneer de dossiers waren doorverwezen naar een andere locatie vanwege een verhuizing van het gezin. De gegevens werden verzameld bij Veilig Thuis (79,9%) en de Raad voor Kinderbescherming (20,1%). Om de representativiteit van de steekproef te waarborgen werd de data verzameld in vier verschillende regio's in Nederland. Van iedere regio werden 100¹ dossiers geselecteerd voor dit onderzoek. De opgenomen dossiers waren random geselecteerd en indien meerdere gemelde kinderen per gezin werd er maximaal één kind random opgenomen in de steekproef.

Metingen

Armoede

De codeurs beoordeelden of er sprake leek te zijn van armoede binnen het gezin. Dit was het geval wanneer in de dossiers gesproken werd over financiële problemen binnen het gezin. Wanneer er geen sprake was van armoede, het onbekend was dat armoede aanwezig was of wanneer het niet stond gedocumenteerd, werd dat gezien als een gezin waarbij geen armoede aanwezig was (0 = geen [gedocumenteerde] armoede, 1 = wel gedocumenteerde armoede).

Typen kindermishandeling

Na een lezing van de dossiers gaven de codeurs aan of er indicaties aanwezig waren waaruit bleek dat er sprake was van een bepaald type kindermishandeling. Dit werd bepaald aan de hand van het Modified Maltreatment Classification System (MMCS; English & LONGSCAN Investigators, 1997). Voor de typen kindermishandeling was de intercodeurbetrouwbaarheid berekend door tijdens de dataverzameling de codeurs elk 9 identieke dossiers te laten coderen. Aan de hand van Krippendorff's alpha (Krippendorff, 2004) werd vervolgens de betrouwbaarheid voor de typen kindermishandeling vastgelegd.

Fysieke mishandeling werd gecodeerd wanneer een ouder een kind lichamenlijk letsel of het risico op letsel toebrengt op een andere manier dan per ongeluk, zoals slaan of schoppen. Tot letsel behoren niet de cultureel goedgekeurde fysieke veranderingen (0 = geen

¹ De steekproef bestond uiteindelijk uit 398 geanalyseerde dossiers omdat één codeur twee dossiers had geïncludeerd waarbij sprake was van een verhuizing binnen Nederland.

indicatoren voor fysieke mishandeling, 1 = wel indicatoren voor fysieke mishandeling). De intercodeurbetrouwbaarheid was bij fysieke mishandeling bijna perfect en bereikte Krippendorff's $\alpha = ,91$ (Wong et al., 2021).

Failure to provide werd gecodeerd wanneer een ouder geen minimum aan zorg kon geven tijdens het voldoen aan de fysieke behoeften van het kind. Dit gebeurt doordat de ouders geen toegang hadden tot financiële en materiële middelen voor het welzijn van hun kinderen (0 = geen indicatoren voor failure to provide, 1 = wel indicatoren voor failure to provide). De intercodeurbetrouwbaarheid scoorde substantieel en bereikte Krippendorff's $\alpha = ,65$ (Wong et al., 2021).

Gebrek aan toezicht werd gecodeerd wanneer een ouder geen adequate voorzorgsmaatregelen nam om de veiligheid van een kind binnen en buiten het huis te waarborgen. Met alle mogelijke gevolgen voor de emotionele- en ontwikkelingsbehoeften van het kind. Als de ouder er niet in slaagde de veiligheid van het kind te verzekeren, kon dit inhouden dat het kind aan gevaarlijke situaties werd blootgesteld (0 = geen indicatoren voor gebrek aan toezicht, 1 = wel indicatoren voor gebrek aan toezicht). De intercodeurbetrouwbaarheid was bij gebrek aan toezicht gematigd en bereikte Krippendorff's $\alpha = ,51$ (Wong et al., 2021).

Emotionele mishandeling werd gecodeerd wanneer er sprake was van aanhoudende of extreme belemmering van de emotionele basisbehoeften van de kinderen. Onder deze categorie vielen ook ouderlijke handelingen die schadelijk waren omdat ze ongevoelig zijn voor het ontwikkelingsniveau van het kind (0 = geen indicatoren voor emotionele mishandeling, 1 = wel indicatoren voor emotionele mishandeling). Hierbij was de intercodeurbetrouwbaarheid redelijk en bereikte Krippendorff's $\alpha = ,34$ (Wong et al., 2021).

Besluitvorming voor 1) interventie en 2) jeugdbeschermingsmaatregel

In dit onderzoek zijn twee verschillende vormen van besluitvorming geanalyseerd; het wel al dan niet inzetten van een interventie en of er vervolgens sprake was van een advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel. Als eerste werd de besluitvorming gemeten door in de dossiers vast te stellen of de professionals een interventie ingezet hadden. Dit kon zowel een reeds ingezette interventie of een nieuwe interventie zijn. Wanneer een besluit door de professionals niet werd gedocumenteerd, werd aangenomen dat geen interventie ingezet was (0 = geen interventie na het onderzoek, 1 = wel interventie na het onderzoek). Als tweede werd er onderscheid gemaakt in een vrijwillige interventie en een advies van de Raad voor de Kinderbescherming om een jeugdbeschermingsmaatregel op te leggen, zoals een OTS. Of het advies van de Raad voor de Kinderbescherming vervolgens werd ingezet door de

kinderrechter werd niet meegenomen in deze variabele (0 = vrijwillige interventie, 1 = onvrijwillige interventie).

Mentale gezondheid ouders

In het dossier werd ook bekeken of er mentale gezondheidsproblemen, zoals een depressie, stemmingswisselingen of angsten voorkwam bij een ouder (0 = geen [gedocumenteerde] mentale gezondheidsproblemen, 1 = wel mentale gezondheidsproblemen).

Karakteristieken kind

De *leeftijd* van het kind was de leeftijd in jaren op de datum van de verwijzing naar de jeugdbescherming.

Het *geslacht* van het kind (man, vrouw, anders of niet gedocumenteerd; 0 = man, 1 = vrouw, 2 = anders of niet gedocumenteerd; ander of niet gedocumenteerd geslacht werd verwijderd voor de meervoudige logistische regressieanalyses).

Procedure

De informatie in de dossiers werden gecodeerd door 6 onderzoekers/assistenten in de periode tussen mei 2016 en januari 2017 (Middel et al., 2020). Zij waren allemaal PhD, master of bachelor student Pedagogische Wetenschappen. Voor het verzamelen van de data kregen zij een training over kindermishandeling, het jeugdbeschermingsstelsel en het gebruik van het cliëntregistratiesysteem. Daarbij hadden de codeurs voorafgaand aan de dataverzameling fictieve dossiers gecodeerd om de procedure van de dataverzameling te oefenen. De gegevens werden verzameld met behulp van een gesloten coderingsschema via een online, beveiligde codeertool. Codeurs konden aan het einde van elke vragenlijst eventuele moeilijkheden of opmerkingen over het codeerproces noteren. Verder werd met enige regelmaat een bijeenkomst georganiseerd waarin problemen over het coderen besproken werden.

De aanpak van de dossierstudie kreeg goedkeuring van de Ethische Commissies van zowel de afdeling Pedagogische en Onderwijswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen als van de afdeling Social Work van de Universiteit van York.

Analyseplan

De data van het HESTIA project werden geïmporteerd naar IBM SPSS Statistics (versie 28; IBM, 2021) waarin de analyses zijn uitgevoerd. Hierin zijn de verschillende variabelen samengevat aan de hand van beschrijvende statistieken. Voor de variabele leeftijd van het kind werd het gemiddelde en de standaarddeviatie berekend. Voor de variabelen armoede, mentale gezondheid, typen kindermishandeling, besluitvorming en geslacht van het

kind werden de frequenties en de percentages berekend. Tevens zijn hiervoor kruistabellen gemaakt op basis van groepen met gezinnen waarin wel en geen armoede aanwezig was. Om te onderzoeken of bij deze variabelen een significant verschil aanwezig was tussen de gezinnen waarbij wel en geen sprake was van armoede, zijn er meerdere chi-kwadraat toetsen uitgevoerd.

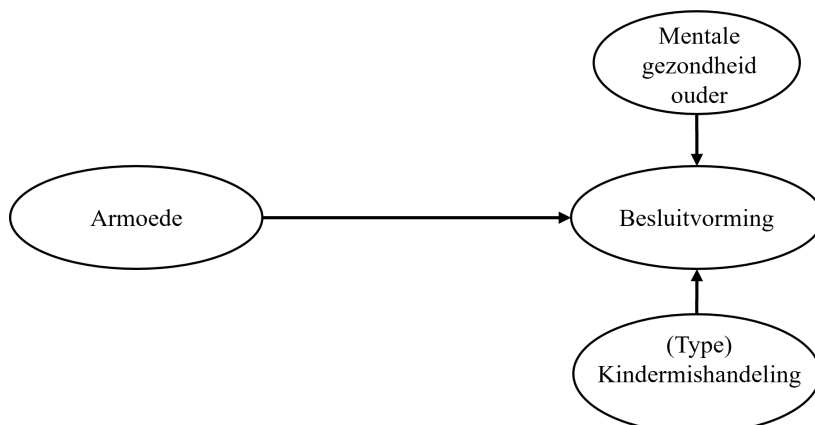
De onderzoeksvragen zijn beantwoord aan de hand van een meervoudige logistische regressieanalyse. Gezien de geringe grootte van de steekproef van kinderen met een ander/onbekend gender, was het niet mogelijk om de bijbehorende dossiers mee te nemen in deze analyses. Om het verband tussen armoede en de typen kindermishandeling te onderzoeken was er één model geschat (Figuur 1A) waarbij alle variabelen, behalve besluitvorming, werden toegevoegd. Vervolgens werd het verband tussen armoede en de besluitvorming onderzocht en werd er ook één model geschat waarbij alle variabelen werden toegevoegd (Figuur 1B). De eerste analyse hiervoor diende besluitvorming voor een interventie. Voor de tweede analyse diende besluitvorming voor een advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel. De meervoudige logistische regressieanalyses berekende de

Figuur 1

Conceptueel model voor de onderzoeksvragen één en twee

A

B

odds ratio's (OR's), 95% betrouwbaarheidsintervallen en de p -waarden. Verder was voor elke analyses de Nagelkerke R^2 (Nagelkerke, 1991) berekend om de fit van het model te analyseren. Hiernaast zijn ook de VIF-waarden berekend om potentiële problemen te ontdekken met betrekking tot multicollineariteit. Wanneer de VIF-waarden boven de vijf kwamen, werd dit beschouwd als een indicator voor multicollineariteitsproblemen (Daoud, 2017).

Resultaten

Voor dit onderzoek zijn de beschrijvende statistieken van alle variabelen berekend. In Tabel 1 zijn alle karakteristieken van de steekproef ($N = 398$) weergegeven. Deze bestaat voor 30,7% uit gezinnen die in armoede leefden. Indicatoren voor de typen kindermishandeling fysieke mishandeling, failure to provide, gebrek aan toezicht en emotionele mishandeling werden in respectievelijk 18,1%, 19,6%, 16,1% en 58,0% van de dossiers gerapporteerd. In ongeveer één derde (33,7%) van de gezinnen ervaarden ouders mentale gezondheidsproblemen. Verder zijn er in 78,6% van de gezinnen interventies ingezet. Voor gezinnen waarin een interventie is ingezet, ging het in 23,6% van hun om een onvrijwillige interventie, zoals een OTS.

Vervolgens werd, door middel van een subgroepanalyse, vergeleken in hoeverre de typen kindermishandeling, de besluitvorming en de mentale gezondheid van ouders verschilden in gezinnen die wel en niet in armoede leefden. Hiervan zijn de resultaten in Tabel 1 weergegeven. De aanwezigheid van failure to provide bij gezinnen met armoede ($n = 41$, 33,6%) en zonder armoede ($n = 37$, 13,4%) verschilden significant van elkaar ($\chi^2(1) = 21,91$, $p < ,001$). Daarnaast verschilde ook de aanwezigheid van emotionele mishandeling bij gezinnen met armoede ($n = 80$, 65,6%) en zonder armoede ($n = 151$, 54,7%) significant ($\chi^2(1) = 4,10$, $p = ,043$). Voor fysieke mishandeling en gebrek aan toezicht werd geen significant verschil gevonden tussen de gezinnen met armoede en zonder armoede. De mentale gezondheidsproblemen van ouders verschilden in de steekproef significant tussen gezinnen met armoede ($n = 63$, 51,6%) en gezinnen zonder armoede ($n = 71$, 25,7%; $\chi^2(1) = 25,44$, $p < ,001$). Besluitvorming van professionals verschilde significant op het inzetten van een interventie, tussen de subgroepen met armoede ($n = 104$, 85,2%) en zonder armoede ($n = 209$, 75,7%; $\chi^2(1) = 4,57$, $p = ,033$). Daarbij verschilde de besluitvorming van professionals significant op de keuze voor een jeugdbeschermingsmaatregel, binnen de subgroepen met armoede ($n = 35$, 33,7%) en zonder armoede ($n = 39$, 18,7%; $\chi^2(1) = 8,65$, $p = ,003$).

Tabel 1

Frequenties en percentages van de variabelen in dit onderzoek, inclusief een subgroepanalyse op basis van de aanwezigheid van armoede in een gezin (N = 398).

		Totaal		Geen armoede		Wel armoede		χ^2	df	P ^a
		N	%	n	%	n	%			
Fysieke mishandeling	Geen fysieke mishandeling	326	81,9	222	80,4	104	85,2	1,32	1	,250
	Wel fysieke mishandeling	72	18,1	54	19,6	18	14,8			
Failure to provide	Geen failure to provide	320	80,4	239	86,6	81	66,4	21,91	1	<,001
	Wel failure to provide	78	19,6	37	13,4	41	33,6			
Gebrek aan toezicht	Geen gebrek aan toezicht	334	83,9	232	84,1	102	83,6	0,01	1	,910
	Wel gebrek aan toezicht	64	16,1	44	15,9	20	16,4			
Emotionele mishandeling	Geen emotionele mishandeling	167	42,0	125	45,3	42	24,4	4,10	1	,043
	Wel emotionele mishandeling	231	58,0	151	54,7	80	65,6			
Mentale gezondheid ouders	Geen mentale gezondheidsproblemen	264	66,3	205	74,3	59	48,4	25,44	1	<,001
	Wel mentale gezondheidsproblemen	134	33,7	71	25,7	63	51,6			
Besluitvorming - Interventie	Geen interventie	85	21,4	67	24,3	18	14,8	4,57		,033
	Wel Interventie	313	78,6	209	75,7	104	85,2			
Besluitvorming - Jeugdbescherming ^b	Vrijwillige interventie	239	76,4	170	81,3	69	66,3	8,65		,003
	Onvrijwillige interventie	74	23,6	39	18,7	35	33,7			

Note. ^aSignificante effecten ($p < ,05$) zijn vetgedrukt weergegeven.

^bTotaal aantal verleende (on)vrijwillige hulp is $n = 313$, omdat de meldingen waarbij geen interventie ingezet is niet worden meegenomen in deze analyse.

Samengevat betekent dit dat in gezinnen waarin sprake is van armoede relatief gezien vaker failure to provide, emotionele mishandeling, mentale gezondheidsproblemen, een interventie en een jeugdbeschermingsmaatregel voorkwamen dan in gezinnen die niet in armoede leefden.

Armoede en kindermishandeling

Om de eerste onderzoeksvraag te beantwoorden is een meervoudige logistische regressieanalyse uitgevoerd. Op deze manier is onderzocht of er een verband is tussen armoede en de typen kindermishandeling, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, rekening houdend met de mentale gezondheid van de ouders. In Tabel 2 zijn de resultaten van de vier meervoudige logistische regressieanalyses te zien.

Fysieke mishandeling

De eerste meervoudige logistische regressieanalyse, in Tabel 2, geeft het verband weer tussen de onafhankelijke variabelen armoede en mentale gezondheid van ouders en de afhankelijke variabele fysieke mishandeling. De resultaten laten geen significant verband zien tussen armoede en de fysieke mishandeling in een gezin ($OR = 0,71$, 95% BI [0,38; 1,31], $p = ,272$). Het lijkt dus niet waarschijnlijk dat armoede in een gezin de kans op fysieke mishandeling vergroot. Daarnaast geeft deze analyse ook geen significant verband tussen de mentale gezondheid van ouders en het type kindermishandeling. De Nagelkerke R^2 bereikte 2,6%. Dit betekent dat een erg klein deel van de variantie door het model wordt verklaard (Nagelkerke, 1991). De VIF-waarden varieerden tussen 1,011 en 1,111. Deze waarden liggen onder de vijf waarmee het onwaarschijnlijk wordt dat multicollineariteit een probleem is (Daoud, 2017).

Failure to provide

De tweede meervoudige logistische regressieanalyse, in Tabel 2, test het verband tussen de onafhankelijke variabelen armoede en mentale gezondheid van ouders en de afhankelijke variabele failure to provide. Uit deze resultaten blijkt er een significant verband te zijn tussen failure to provide en armoede ($OR = 2,81$, 95% BI [1,62; 4,89], $p < ,001$). Gezinnen die in armoede leven hebben dus waarschijnlijk een 2,81 keer zo grote kans op failure to provide. Verder is er geen significant verband gevonden tussen mentale gezondheid van ouders en failure to provide. Voor gezinnen lijkt het dus niet waarschijnlijk dat de mentale gezondheid van ouders de kans op failure to provide vergroot. De Nagelkerke R^2 bereikte 8,7%. Dit betekent dat een erg klein deel van de variantie door het model wordt

verklaard (Nagelkerke, 1991). De VIF-waarden varieerden tussen 1,011 en 1,111. Het lijkt dus onwaarschijnlijk dat multicollineariteit een probleem is (Daoud, 2017).

Gebrek aan toezicht

De derde meervoudige logistische regressieanalyse, in Tabel 2, heeft betrekking op de onafhankelijke variabele armoede en mentale gezondheid van ouders en de afhankelijke variabele gebrek aan toezicht. Uit de resultaten blijkt dat er geen significant verband is tussen de variabelen armoede en gebrek aan toezicht ($OR = 1,13$, 95% BI [0,61; 2,08], $p = ,697$). Wanneer een gezin in armoede leeft heeft het dus waarschijnlijk geen grotere kans op gebrek aan toezicht. Verder is er ook geen significant grotere kans op gebrek aan toezicht voor gezinnen waarin ouders mentale gezondheidsproblemen ervaren. De Nagelkerke R^2 bereikte 0,4%. Dit betekent dat zo goed als niets van de variantie door het model wordt verklaard (Nagelkerke, 1991). De VIF-waarden varieerden tussen 1,011 en 1,111. Het lijkt dus onwaarschijnlijk dat multicollineariteit een probleem is (Daoud, 2017).

Emotionele mishandeling

Bij de laatste meervoudige logistische regressieanalyse, in Tabel 2, is het verband tussen de onafhankelijke variabelen armoede en mentale gezondheid van ouders en de afhankelijke variabele emotionele mishandeling geanalyseerd. Hieruit blijkt dat er geen significant verband is tussen armoede en emotionele mishandeling ($OR = 1,35$, 95% BI [0,84; 2,17], $p = ,222$). Gezinnen die in armoede leven hebben dus waarschijnlijk geen grotere kans op emotionele mishandeling. Wel is een significant verband gevonden tussen de mentale gezondheid van ouders en emotionele mishandeling ($OR = 2,13$, 95% BI [1,34; 3,38], $p < ,001$). Gezinnen waarin de ouders mentale gezondheidsproblemen ervaren hebben dus waarschijnlijk een 2,13 keer zo grote kans op emotionele mishandeling. De Nagelkerke R^2 bereikte 5,2%. Dit betekent dat een erg klein deel van de variantie door het model wordt verklaard (Nagelkerke, 1991). De VIF-waarden varieerden tussen 1,011 en 1,111. Deze waarden liggen onder de vijf waardoor het onwaarschijnlijk wordt dat multicollineariteit een probleem is (Daoud, 2017).

Tabel 2

Resultaten van meervoudige logistische regressieanalyse (OR, 95% BI, P^a) of armoede een verband heeft met typen kindermishandeling, inclusief de controle variabelen.

	Fysieke mishandeling ($n = 392$) ^b			Failure to provide ($n = 392$) ^b			Gebrek aan toezicht ($n = 392$) ^b			Emotionele mishandeling ($n = 392$) ^b		
	OR	[95% BI]	<i>p</i>	OR	[95% BI]	<i>p</i>	OR	[95% BI]	<i>p</i>	OR	[95% BI]	<i>p</i>
Intercept	1,20		<,001	0,18		<,001	,21		<,001	1,05		,838
Armoede	0,71	[0,38; 1,31]	,272	2,81	[1,62; 4,89]	<,001	1,13	[0,61; 2,08]	,697	1,35	[0,84; 2,17]	,222
Mentale gezondheid ouders	1,51	[0,87; 2,63]	,147	1,35	[0,78; 2,35]	,282	0,85	[0,47; 1,55]	,603	2,13	[1,34; 3,38]	,001
<i>Karakteristieken kind</i>												
Leeftijd	1,03	[0,98; 1,09]	,220	0,97	[0,92; 1,02]	,263	1,01	[0,95; 1,06]	,852	1,00	[0,96; 1,04]	,932
Meisje ^{ref: jongen}	0,68	[0,40; 1,15]	,152	0,87	[0,51; 1,48]	,602	0,79	[0,46; 1,37]	,406	0,96	[0,63; 1,44]	,827

Note. ^aSignificante effecten ($p < ,05$) zijn vetgedrukt weergegeven.

^bGeslacht anders dan meisje of jongen zijn in deze analyse verwijderd.

Armoede en besluitvorming

Om de tweede onderzoeksvraag te beantwoorden zijn eveneens meervoudige logistische regressieanalyses uitgevoerd. Hiermee is onderzocht of er een verband is tussen armoede en de besluitvorming van jeugdbeschermingsprofessionals, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling is gemeld, rekening houdend met de mentale gezondheid van de ouders en de typen kindermishandeling. In Tabel 3 zijn de twee meervoudige logistische regressieanalyses weergegeven. Eerst is geanalyseerd welke factoren het besluit, om een interventie in te zetten, beïnvloeden. Vervolgens is nagegaan welke factoren het advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel beïnvloeden.

Besluitvorming - interventie

Om te bepalen of er een verband is tussen de onafhankelijke variabelen armoede, de typen kindermishandeling en de mentale gezondheid van ouders en de afhankelijke variabele het besluit om een interventie in te zetten, is er een meervoudige logistische regressieanalyse uitgevoerd. In Tabel 3 zijn de resultaten hiervan weergegeven. Hieruit blijkt dat armoede geen significant verband heeft met het besluit om een interventie in te zetten ($OR = 1,26$, 95% BI [0,66; 2,40], $p = ,484$). Een gezin dat in armoede leeft heeft waarschijnlijk geen grotere kans op een interventie in vergelijking met gezinnen die niet in armoede leven. Wel blijken gebrek aan toezicht ($OR = 2,91$, 95% BI [1,14; 7,46], $p = ,026$) en emotionele mishandeling ($OR = 2,19$, 95% BI [1,29; 3,73], $p = ,004$) een significant verband te hebben met het besluit om een interventie in te zetten. De gezinnen waarbij deze typen kindermishandeling voorkomen hebben waarschijnlijk een verhoogde kans, van respectievelijk 2,91 en 2,19 keer zo groot, op een interventie. Daarnaast is significant bewijs dat gezinnen met ouders met mentale gezondheidsproblemen ($OR = 4,24$, 95% BI [2,04; 8,81], $p < ,001$) waarschijnlijk 4,24 keer meer kans hebben dat een interventie ingezet wordt. De waarde van Nagelkerke R^2 bereikte in deze analyse 20,1%. Dit betekent dat ongeveer één vijfde deel van de variantie door het regressiemodel wordt verklaard (Nagelkerke, 1991). Dit is een redelijke fit van het model. De VIF-waarden varieerden tussen 1,018 en 1,179. Deze waarden liggen onder de vijf. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat multicollineariteit een probleem is (Daoud, 2017).

Besluitvorming - Jeugdbescherming

Vervolgens is onderzocht of er een verband is tussen de onafhankelijke variabelen armoede, de typen kindermishandeling en de mentale gezondheid van ouders en de afhankelijke variabele het advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel. Tussen armoede en

het advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel lijkt een trend te zijn, maar dit verband is niet significant ($OR = 1,79$, 95% BI [0,95; 3,37], $p = ,071$). Voor gezinnen met failure to provide ($OR = 5,09$, 95% BI [2,59; 9,99], $p < ,001$) of emotionele mishandeling ($OR = 2,19$, 95% BI [1,12; 4,26], $p = ,022$) lijkt er wel een significant grotere kans te zijn op een jeugdbeschermingsmaatregel. Waarschijnlijk komt een advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel dus respectievelijk 5,09 en 2,19 keer zo vaak voor in deze gezinnen. Voor gezinnen waarin fysieke mishandeling, gebrek aan toezicht of mentale gezondheidsproblemen van ouders voorkwam is geen significant verband gevonden. De Nagelkerke R^2 bereikte 21,9%. Dit betekent dat een redelijk deel van de variantie door het

Tabel 3

Resultaten van meervoudige logistische regressieanalyse (OR, 95% BI, P^a) of armoede een verband heeft met de besluitvorming van professionals, inclusief de controle variabelen.

	Besluitvorming - Interventies ($n = 392$) ^b			Besluitvorming - Jeugdbescherming ($n = 308$) ^{b,c}		
	OR	[95% BI]	p	OR	[95% BI]	p
Intercept	1,12		,725	0,45		<,001
Armoede	1,26	[0,66; 2,40]	,484	1,79	[0,95; 3,37]	,071
Fysieke mishandeling	1,75	[0,79; 3,87]	,169	1,71	[0,86; 3,41]	,125
Failure to provide	2,41	[0,94; 6,18]	,067	5,09	[2,59; 9,99]	<,001
Gebrek aan toezicht	2,91	[1,14; 7,46]	,026	0,84	[0,39; 1,83]	,668
Emotionele mishandeling	2,19	[1,29; 3,73]	,004	2,19	[1,12; 4,26]	,022
Mentale gezondheid ouders	4,24	[2,04; 8,81]	<,001	1,76	[0,96; 3,23]	,067
<i>Karakteristieken kind</i>						
Leeftijd	1,03	[0,98; 1,09]	,250	1,06	[1,00; 1,12]	,067
Meisje ^{ref: jongen}	0,69	[0,41; 1,17]	,169	0,96	[0,54; 1,72]	,892

Note. ^aSignificante effecten ($p < ,05$) zijn vetgedrukt weergegeven.

^bGeslacht anders dan meisje of jongen zijn in deze analyse verwijderd.

^cGezinnen waarbij geen interventie is ingezet zijn in deze analyse verwijderd.

regressiemodel wordt verklaard (Nagelkerke, 1991). De VIF-waarden varieerden tussen 1,020 en 1,160. Het lijkt dus onwaarschijnlijk dat multicollineariteit een probleem is (Daoud, 2017).

Conclusie

In dit onderzoek stonden twee onderzoeksvragen centraal. De eerste onderzoeksvraag luidt: "Is er een verband tussen armoede en de typen kindermishandeling die voorkomen in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, rekening houdend met de mentale gezondheid van ouders?" De hypothese stelt dat tussen armoede en de typen kindermishandeling wel een significant verband aanwezig is, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is. Uit de resultaten blijkt dat armoede alleen een significant verband laat zien voor gezinnen waarin failure to provide voorkomt. De hypothese wordt dus niet in zijn geheel aangenomen. Uit de literatuur bleek dat armoede het meest dominante kenmerk is van gezinnen waarin failure to provide voorkomt (Brown et al., 1998; Chaffin, 2006; Connell-Carrick, 2003; Slack et al., 2004). Dit is dus in lijn met het resultaat. In de literatuur wordt echter ook een significant verband verwacht tussen armoede en de andere drie typen kindermishandeling (Goetting et al., 1990; Kalil, 2014; Wolfe & McIsaac, 2011). In dit onderzoek is dat niet het geval. Daarnaast laat dit onderzoek zien dat er een verband blijkt te zijn tussen de variabelen mentale gezondheid van ouders en emotionele kindermishandeling. Dit is in lijn met de onderzoeken van Lee et al. (2009) en Lovejoy et al. (2000) waaruit blijkt dat ouders met mentale gezondheidsproblemen meestal minder adequaat reageren op de emotionele behoeften van hun kind en vaker vijandige, dwingende en onbetrokken opvoedingspraktijken vertonen, wat kan leiden tot emotionele kindermishandeling.

De tweede onderzoeksvraag van dit onderzoek is: "Is er een verband tussen armoede en de besluitvorming, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, rekening houdend met de mentale gezondheid van de ouders en de typen kindermishandeling?" De hypothese stelt dat er wel een significant verband is tussen armoede en de besluitvorming van jeugdbeschermingsprofessionals, in Nederlandse gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is. Besluitvorming diende hierbij voor zowel een interventie als voor een advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel. Uit de resultaten blijkt dat gezinnen die in armoede leven geen significant grotere kans hebben om een interventie opgelegd te krijgen. Dit is niet in lijn met de hypothese. Onder andere het onderzoek van Rivaux et al. (2008) gaf aan dat jeugdbeschermingsprofessionals een groter risico zien op kindermishandeling in gezinnen waarin armoede voorkomt en dat voor deze gezinnen juist

vaker een interventie ingezet wordt. Hiernaast lijkt er wel een trend te zijn voor gezinnen die in armoede leven en een interventie opgelegd hebben gekregen, betreffende hun kans op een advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel. Deze trend is echter niet significant, maar ligt wel in lijn met de hypothese. Dit kan betekenen dat gezinnen in armoede sneller bijvoorbeeld een onder toezicht stelling opgelegd krijgen. Dit resultaat is in lijn met het onderzoek van Enosh & Bayer-Topilsky (2014), waaruit blijkt dat kinderen in gezinnen met armoede een grotere kans liepen op een uithuisplaatsing. Er lijken dan ongelijkheden te bestaan in de besluitvorming van jeugdbeschermingsprofessionals, omdat gezinnen die leven in armoede mogelijk het risico lopen sneller een beschermingsmaatregel opgelegd te krijgen, doordat de perceptie van professionals onterecht wordt beïnvloed. Op deze manier kunnen er type I- of type II-fouten ontstaan (Baumann et al., 2011) die vervolgens kunnen leiden tot het voortzetten van kindermishandeling, extra onnodige ontwikkelingsproblemen bij het kind (Bowlby 1969/1982, 1979, 1980) of meer traumatiek voor de verzorgers (Feely & Bosk, 2021).

Concluderend mag gesteld worden dat er een verband lijkt te zijn tussen armoede en het type kindermishandeling failure to provide. Armoede lijkt echter geen verband te hebben met het inzetten van een interventie. Verder lijkt er wel een trend te zijn dat armoede binnen een gezin zorgt voor een grotere kans op een interventie betreffende een jeugdbeschermingsmaatregel. Echter, dit was geen significant verband.

Discussie

Sterke punten en beperkingen

Dit onderzoek is één van de weinige onderzoeken in Nederland die onderzocht heeft of armoede een verband heeft met de typen kindermishandeling en/of armoede invloed heeft op de besluitvorming van jeugdbeschermingsprofessionals. Dit is specifiek gedaan in gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is. Daarnaast is het één van de weinige onderzoeken die de relatie met de mentale gezondheid van ouders in het model heeft geïncorporeerd.

Een sterk punt van dit onderzoek is dat de steekproef bestaat uit daadwerkelijke dossiers van gezinnen waarin kindermishandeling gemeld is, waarbij de betrokkenen (zoals jeugdbeschermers, ouders/verzorgers en jongeren) op het moment van het jeugdbeschermingsonderzoek niet op de hoogte waren van het onderzoek. Hierdoor was het zogenoemde "waarnemerseffect" hoogstwaarschijnlijk uitgesloten, waarbij men gedrag verandert wanneer ze weten van hun deelname aan het onderzoek (Fraenkel et al., 2012).

Een beperking van dit onderzoek is dat de dossiers over een bestaande groep gaat met gezinnen waarin kindermishandeling is gemeld. In deze gezinnen is het van te voren al meer waarschijnlijk dat een type kindermishandeling voorkomt dan in gezinnen waarin geen kindermishandeling is gemeld. Dit is het probleem van "confounding". Hierdoor is het niet mogelijk om uitspraken te doen over causaliteit (Christenfeld et al., 2004).

Een andere beperking van deze dossieranalyse is de mogelijkheid dat de documentatie geen volledig en accuraat beeld geeft van de realiteit. Dit kan komen doordat niet alle informatie volledig of naar waarheid gedocumenteerd is (Cockburn, 2000). Door missende data over armoede konden de codeurs niet altijd even goed inschatten of er sprake was van armoede binnen een gezin. Daarnaast maakt de uniekheid van elk dossier het lastig om de gezinnen op bepaalde variabelen met elkaar te kunnen vergelijken. Bovendien kan het zijn dat in dit onderzoek een gezin als armoedig werd gezien wanneer het in de melding zo werd geformuleerd, maar op dat moment nog niet was onderzocht. Deze onduidelijkheden verminderen de validiteit van de codering van de dossiers (Gautschi & Benbenishty, 2020).

Bovendien lijkt er door de codeurs verschil te zitten in het coderen van de typen kindermishandeling. De dossieranalyse heeft namelijk een lage intercodeurbetrouwbaarheid voor failure to provide, gebrek aan toezicht en emotionele mishandeling (Krippendorff, 2004). Het kan zijn dat de codeurs bepaalde informatie over het hoofd hebben gezien of dat ze informatie verkeerd/anders interpreteerden. Dit kan leiden tot (on)opzettelijke onnauwkeurigheden in de coderingen van de dossiers, met als mogelijk gevolg beïnvloeding van de betrouwbaarheid van dit onderzoek (Gautschi & Benbenishty, 2020).

Verder is het in dit onderzoek niet mogelijk om te concluderen dat de jeugdbeschermingsprofessionals teveel type I- of type II-fouten maken. Zoals eerder geconcludeerd lijkt er in dit onderzoek een trend te zitten tussen armoede en het advies voor een jeugdbeschermingsmaatregel. Hiermee kan echter niet geconcludeerd worden van welk type fout er sprake is, omdat niet gekeken wordt naar de gevolgen van deze uitkomsten (Gautschi & Benbenishty, 2020). Het kan zijn dat voor de gezinnen die niet in armoede leven te weinig jeugdbeschermingsmaatregelen ingezet worden (type I-fout) of dat voor de gezinnen die wel in armoede leven te snel een jeugdbeschermingsmaatregel ingezet wordt (type II-fout; Baumann et al., 2011).

Aanbevelingen voor de praktijk

Om ongelijkheden in de besluitvorming door armoede te voorkomen is het, ondanks de complexe ecologische context waar men zich in bevindt, wenselijk een manier te vinden om realistische beslissingssystemen en directe begeleiding op te zetten (Keddell, 2014). Een

oplossing hiervoor is bijvoorbeeld het ontwikkelen van complexe casusvoorbeelden met annotaties waarbij regels worden toegevoegd die voor elk beslissingspunt van toepassing zijn. Deze casusvoorbeelden zijn vervolgens geschikt voor onder andere elk type kindermishandeling, samenstelling van een gezin en leeftijd van het kind (Keddell, 2014).

Daarbij is het van belang om op tijd en voldoende hulp in te schakelen voor ouders met mentale gezondheidsproblemen. Uit dit onderzoek blijkt er namelijk een verband te zijn tussen mentale gezondheidsproblemen van ouders en emotionele kindermishandeling. Dit is in lijn met Lee et al. (2009) en Lovejoy et al. (2000), die rapporteren dat het van belang is dat ouders mentaal gezond zijn om emotionele mishandeling zo veel mogelijk te voorkomen. Wanneer ouders hier op tijd en voldoende hulp bij krijgen, kunnen ouders beter om gaan met de mentale gezondheidsproblemen en kan emotionele mishandeling meer voorkomen worden.

Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

In toekomstig onderzoek kan het van belang zijn te onderzoeken wat de invloed is van social support op Nederlandse gezinnen waarin armoede voorkomt. Volgens Thompson et al. (2006) zouden de instrumentele en psychologische middelen, die beschikbaar zijn via deze sociale support relaties, kunnen helpen om mentale gezondheidsproblemen te verminderen. Dit is in lijn met het onderzoek van Lee et al. (2009) waarin naar voren komt dat gezinnen in Minnesota die in armoede leefden en een hoge sociale support hadden, geassocieerd werden met minder mentale gezondheidsproblemen van ouders, en vervolgens een verlaagde kans hadden op kindermishandeling. Wanneer dit ook het geval is in Nederlandse gezinnen kan hier in de praktijk op worden ingespeeld, om er vervolgens voor te zorgen dat kindermishandeling in Nederland, in het speciaal failure to provide, minder zal voorkomen.

Daarbij is het van belang om in een vervolgonderzoek naar ongelijkheden in de besluitvorming, door de aanwezigheid van armoede in gezinnen, een ander onderzoeksdesign te kiezen. Door vignettes te gebruiken kan men zelf de gezinnen samenstellen (Gautschi & Benbenishty, 2020). Dit leidt tot het vergelijken van gezinnen met vergelijkbare eigenschappen, waarbij ze alleen niet overeenkomen op het gebied van armoede. Op deze manier zijn de groepen gezinnen die wel en niet in armoede leven beter met elkaar te vergelijken (Gautschi & Benbenishty, 2020).

Bronnenlijst

- Assink, M., Van der Put, C. E., Kuiper, K., Mulder, T., & Stams, G. (2016). *Risicofactoren voor kindermishandeling: Een meta-analytisch onderzoek naar risicofactoren voor seksuele mishandeling, fysieke mishandeling en verwaarlozing*. Universiteit van Amsterdam.
https://pure.uva.nl/ws/files/6636742/Onderzoeksrapport_Risicofactoren_voor_Kinder_mishandeling.pdf
- Ateah, C. A., & Durrant, J. E. (2005). Maternal use of physical punishment in response to child misbehavior: implications for child abuse prevention. *Child Abuse & Neglect*, 29(2), 169–185. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2004.10.010>
- Baumann, D., Kern, H., & Fluke, J. D. (1997). Foundations of the decision-making ecology and overview. In H. Kern (Ed.), *Worker improvements to the structured decision and outcome model*. Austin, TX: Texas Department of Protective and Regulatory Services.
- Baumann, D. J., Dalgleish, L., Fluke, J., & Kern, H. (2011). *The decision-making ecology*. Washington, DC: American Humane Association.
- Belsky, J. (1980). Child maltreatment: An ecological integration. *American Psychologist*, 35(4), 320-335. doi: 10.1037/0003-066X.35.4.320
- Belsky, J. (1984). The Determinants of Parenting: A Process model. *Child Development*, 55(1), 83. <https://doi.org/10.2307/1129836>
- Besselink, P., Braun, M., & Oosterkamp-Szwajcer, E. (2013). Ouders in armoede: veerkrachtig, strijdvast of terneergeslagen? *Journal of social intervention: Theory and Practice*, 22(4), 24. <https://doi.org/10.18352/jsi.378>
- Bhavsar, V., & Bhugra, D. (2018). Violence towards people with mental illness: assessment, risk factors, and management. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 72(11), 811–820. <https://doi.org/10.1111/pcn.12775>
- Bouma, H., Grietens, H., López, M. L., & Knorth, E. J. (2019). Learning from Parents: A qualitative interview study on how parents experience their journey through the Dutch child protection system. *Child & Family Social Work*, 25(S1), 116–125. <https://doi.org/10.1111/cfs.12723>
- Bowlby, J. (1969/1982). *Attachment and Loss: Attachment* (Vol. 1). New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1979). *The making and breaking of affectional bonds*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and Loss: Loss Sadness and Depression* (Vol. 3). New York: Basic Books.

- Britner, P. A., & Mossler, D. G. (2002). Professionals' decision-making about out-of-home placements following instances of child abuse. *Child Abuse & Neglect*, 26(4), 317–332. [https://doi.org/10.1016/s0145-2134\(02\)00311-3](https://doi.org/10.1016/s0145-2134(02)00311-3)
- Brown, J. F., Cohen, P., Johnson, J. G., & Salzinger, S. (1998). A Longitudinal Analysis of Risk Factors for Child Maltreatment: Findings of a 17-year prospective study of officially recorded and self-reported child abuse and neglect. *Child Abuse & Neglect*, 22(11), 1065–1078. [https://doi.org/10.1016/s0145-2134\(98\)00087-8](https://doi.org/10.1016/s0145-2134(98)00087-8)
- CBS *StatLine* (2023, 8 november). <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83842NED/table?ts=1609227376878>
- Chaffin, M. (2006). The changing focus on child maltreatment research and practice within psychology. *Journal of Social Issues*, 62(4), 663–684. doi: 10.1111/j.1540-4560.2006.00482.x
- Christenfeld, N., Sloan, R. P., Carroll, D., & Greenland, S. (2004). Risk factors, confounding, and the illusion of statistical control. *Psychosomatic Medicine*, 66(6), 868–875. <https://doi.org/10.1097/01.psy.0000140008.70959.41>
- Cockburn, T. (2000). Case studying organisations: The use of quantitative approaches. In B. Humphries (Ed.), *Social care & social welfare* (pp. 59–98). London: Jessica Kingsley Publishers Ltd.
- Conger, K. J., Reuter, M. A., & Conger, R. D. (2000). The role of economic pressure in the lives of parents and their adolescents: The family stress model. In L. J. Crockett & R. K. Silbereisen (Eds.), *Negotiating adolescence in times of change* (pp. 201–223). Cambridge: Cambridge University Press
- Connell-Carrick, K. (2003). A critical review of the empirical literature: Identifying correlates of child neglect. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 20, 389–425.
- Courtin, É., Allchin, E., Ding, A. J., & Layte, R. (2019). The Role of Socioeconomic Interventions in reducing Exposure to Adverse Childhood Experiences: A Systematic review. *Current Epidemiology Reports*, 6(4), 423–441. <https://doi.org/10.1007/s40471-019-00216-2>
- Croskerry, P. (2009). Clinical cognition and diagnostic error: applications of a dual process model of reasoning. *Advances in Health Sciences Education*, 14(S1), 27–35. <https://doi.org/10.1007/s10459-009-9182-2>
- Dalgleish, L. (1988). Chapter 10 Decision Making in Child Abuse Cases: Applications of Social Judgment Theory and Signal Detection Theory. In *Advances in psychology* (pp. 317–360). [https://doi.org/10.1016/s0166-4115\(08\)62178-0](https://doi.org/10.1016/s0166-4115(08)62178-0)

- Daoud, J. I. (2017). Multicollinearity and regression analysis. *Journal of Physics: Conference Series*, 949, 012009. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/949/1/012009>
- Dettlaff, A. J., Rivaux, S. L., Baumann, D. J., Fluke, J. D., Rycraft, J. R., & James, J. (2011). Disentangling substantiation: the influence of race, income, and risk on the substantiation decision in child welfare. *Children and Youth Services Review*, 33(9), 1630–1637. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2011.04.005>
- Downey, G., & Coyne, J. C. (1990). Children of Depressed Parents: An Integrative Review. *Psychological Bulletin*, 108(1), 50–76. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.108.1.50>
- Drake, B., Lee, S. M., & Jonson-Reid, M. (2009). Race and child maltreatment reporting: Are Blacks overrepresented? *Children and Youth Services Review*, 31(3), 309–316. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2008.08.004>
- Drake, B., & Pandey, S. (1996). Understanding the relationship between neighborhood poverty and specific types of child maltreatment. *Child Abuse & Neglect*, 20(11), 1003–1018. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(96\)00091-9](https://doi.org/10.1016/0145-2134(96)00091-9)
- English, D. J. & LONGSCAN Investigators. (1997). Modified Maltreatment Classification System (MMCS).
- Enosh, G., & Bayer-Topilsky, T. (2014). Reasoning and Bias: Heuristics in safety assessment and placement decisions for children at risk. *British Journal of Social Work*, 45(6), 1771–1787. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bct213>
- Estefan, L. F., Coulter, M. L., VandeWeerd, C., Armstrong, M. I., & Gorski, P. A. (2012). Receiving Mandated therapeutic Services: experiences of parents involved in the child welfare system. *Children and Youth Services Review*, 34(12), 2353–2360. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.09.002>
- Feely, M., & Bosk, E. A. (2021). That which is essential has been made invisible: the need to bring a structural risk perspective to reduce racial disproportionality in child welfare. *Race and Social Problems*, 13(1), 49–62. <https://doi.org/10.1007/s12552-021-09313-8>
- Fluke, J., Jones Harden, B., Jenkins, M., & Ruehrdanz, A. (2010). *Research synthesis on child welfare disproportionality and disparities*. Washington, DC: American Humane Association.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education (8th edition). New York, NY: McGraw-Hill.
- Freisthler, B., Bruce, E., & Needell, B. (2007). Understanding the geospatial relationship of neighborhood characteristics and rates of maltreatment for Black, Hispanic, and white children. *Social Work*, 52(1), 7–16. <https://doi.org/10.1093/sw/52.1.7>

- Gautschi, J., & Benbenishty, R. (2020). Empirical Methods for studying Decision-Making in Child Welfare and Protection. In Oxford University Press eBooks (pp. 57–80). <https://doi.org/10.1093/oso/9780190059538.003.0003>
- Gershoff, E. (2003). *Low Income and the Development of America's Kindergartners*. New York: National Center for Children in Poverty.
- Goetting, A., Straus, M. A., & Gelles, R. J. (1990). Physical violence in American families: Risk factors and adaptations to violence in 8,145 families. *Contemporary Sociology*, 19(6), 871. <https://doi.org/10.2307/2073234>
- Guo, G., & Harris, K. M. (2000). The mechanisms Mediating the effects of poverty on Children's intellectual development. *Demography*, 37(4), 431–447. <https://doi.org/10.1353/dem.2000.0005>
- Gupta, A (2017). Poverty and child neglect – the elephant in the room? *Families, Relationships and Societies*, vol 6, no 1, 21–36. <https://doi.org/10.1332/204674315X14207948135699>
- Hammond, K. (1996). *Human judgment and social policy*. New York: Oxford Univ. Press.
- Harmer, A. L., Sanderson, J. A., & Mertin, P. (1999). Influence of negative childhood experiences on psychological functioning, social support, and parenting for mothers recovering from addiction. *Child Abuse & Neglect*, 23(5), 421–433. [https://doi.org/10.1016/s0145-2134\(99\)00020-4](https://doi.org/10.1016/s0145-2134(99)00020-4)
- IBM Corp. (2021). *IBM SPSS Statistics for Windows* (Version 28.0) [Computer software]. IBM Corp.
- Van IJzendoorn, M., Prinzie, P., Euser, E. M., Groeneveld, M. G. I., Brillenslijper-Kater, S., Van Noort-Van Der Linden, A., Bakermans-Kranenburg, M. J., Juffer, F., Mesman, J., Velderman, M. K., & Beuk, M. S. M. (2007). *Kindermishandeling in Nederland in Nederland anno 2005: De Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van kinderen en jeugdigen (NPM-2005) Leiden Attachment Research Program*. <https://repository.tno.nl/islandora/object/uuid%3A828c8bc2-93e2-4076-b53c-f901a1e07134>
- Kalil, A. (2014). Inequality Begins at Home: The Role of Parenting in the Diverging Destinies of Rich and Poor Children. *National symposium on family issues*, 63–82. https://doi.org/10.1007/978-3-319-08308-7_5
- Keddell, E. (2014). Current Debates on Variability in Child Welfare Decision-Making: A selected literature review. *Social sciences*, 3(4), 916–940. <https://doi.org/10.3390/socsci3040916>

- Krippendorff, K. (2004). Reliability in content analysis: Some common misconceptions and recommendations. *Human Communication Research, 30*(3), 411–433. <https://doi.org/10.1093/hcr/30.3.411>
- Lee, C. Y. S., Anderson, J. R., Horowitz, J. L., & August, G. J. (2009). Family Income and Parenting: The role of parental depression and social support. *Family Relations, 58*(4), 417–430. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2009.00563.x>
- Leman, P., Bremner, A., Parke, R. D., & Gauvain, M. (2019). *Developmental Psychology, 2e*.
- Linver, M. R., Brooks-Gunn, J., & Kohen, D. (2002). Family processes as pathways from income to young children's development. *Developmental Psychology, 38*(5), 719–734. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.38.5.719>
- Lovejoy, M. C., Graczyk, P. A., O'Hare, E. A., & Neuman, G. A. (2000). Maternal depression and parenting behavior. *Clinical Psychology Review, 20*(5), 561–592. [https://doi.org/10.1016/s0272-7358\(98\)00100-7](https://doi.org/10.1016/s0272-7358(98)00100-7)
- Luby, J. L., Belden, A. C., Botteron, K. N., Marrus, N., Harms, M. P., Babb, C., Nishino, T., & Deanna. (2013). The effects of poverty on childhood brain development. *JAMA Pediatrics, 167*(12), 1135. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2013.3139>
- Maniglio, R., 2009. Severe mental illness and criminal victimization: a systematic review. *Acta Psychiatr. Scand. 119* (3), 180–191. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2008.01300.x>
- McMahon, A. (1998). *Damned if you do, damned if you don't — working in child welfare*. Sydney, Australia: Ashgate.
- Middel, F., Knorth, E. J., López López, M., & Grietens, H. (2020). Jeugdbescherming in Nederland, Duitsland en Engeland. *De Pedagoog, 21*(4), 10-11. Article 3.
- Miller, K. M., Cahn, K., & Orellana, E. R. (2012). Dynamics that contribute to racial disproportionality and disparity: perspectives from child welfare professionals, community partners, and families. *Children and Youth Services Review, 34*(11), 2201–2207. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.07.022>
- Morris, K., Mason, W., Bywaters, P., Featherstone, B., Daniel, B., Brady, G., Bunting, L., Hooper, J., Mirza, N., Scourfield, J., & Webb, C. (2018). Social work, poverty, and child welfare interventions. *Child & Family Social Work, 23*(3), 364–372. <https://doi.org/10.1111/cfs.12423>
- Morton, C. M., Ocasio, K., & Simmel, C. (2011). A critique of methods used to describe the overrepresentation of African Americans in the child welfare system. *Children and*

- Youth Services Review*, 33(9), 1538–1542.
<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2011.03.018>
- Nagelkerke, N. J. D. (1991). A note on a general definition of the coefficient of determination. *Biometrika*, 78(3), 691–692. <https://doi.org/10.1093/biomet/78.3.691>
- Paxson, C., & Waldfogel, J. (2002). Welfare reforms, family resources, and child maltreatment. *Journal of Policy Analysis and Management*, 22(1), 85–113. <https://doi.org/10.1002/pam.10097>
- Pianta, R. C., & Egeland, B. (1990). Life stress and Parenting outcomes in a Disadvantaged sample: Results of the Mother-Child Interaction Project. *Journal of Clinical Child Psychology*, 19(4), 329–336. https://doi.org/10.1207/s15374424jccp1904_4
- Rivaux, S. L., James, J., Wittenstrom, K., Baumann, D., Sheets, J., Henry, J., et al. (2008). The Intersection of Race, Poverty and Risk: Understanding the Decision to Provide Services to Clients and to Remove Children. *Child Welfare*, 87(2), 151-168. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18972936/>
- Schilder, L. (2004). ‘Instellingen: Investeer in professionalisering!’ *Maatwerk*, 5(1), 194–198. <https://doi.org/10.1007/bf03070491>
- Slack, K. S., Holl, J. L., McDaniel, M., Yoo, J., & Bolger, K. E. (2004). Understanding the Risks of Child Neglect: An exploration of poverty and Parenting characteristics. *Child Maltreatment*, 9(4), 395–408. <https://doi.org/10.1177/1077559504269193>
- Smithson, R., & Gibson, M. (2017). Less than human: A qualitative study into the experience of parents involved in the child protection system. *Child & Family Social Work*, 22(2), 565–574. <https://doi.org/10.1111/cfs.12270>
- Swets, J. A. (1992). The science of choosing the right decision threshold in high-stakes diagnostics. *American Psychologist*, 47(4), 522–532. <https://doi.org/10.1037/0003-066x.47.4.522>
- Thompson, R. A., Flood, M. F., & Goodvin, R. (2006). Social support and developmental psychopathology. In D. Cicchetti & D. Cohen (Eds.), *Developmental psychopathology* (2nd Ed.), Vol. III. *Risk, disorder, and adaptation*. New York: Wiley. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9780470939406.ch1>
- Vanhee, L. (2007). Weerbaar en broos: mensen in armoede over ouderschap. *Een verkennende kwalitatieve studie in psychologisch perspectief*. Leuven: Katholieke Universiteit Leuven.
- Van Lancker, W. (2022). *De cijfers achter mensen in armoede*.

- Weissman, M. M., Paykel, E. S., & Klerman, G. L. (1972). The depressed woman as a mother. *Social psychiatry*, 7(2), 98–108. <https://doi.org/10.1007/bf00583985>
- Wolfe, D. A., & McIsaac, C. (2011). Distinguishing between poor/dysfunctional parenting and child emotional maltreatment. *Child Abuse & Neglect*, 35(10), 802–813. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2010.12.009>
- Wong, K. S., Paritosh, P., & Aroyo, L. (2021). *Cross-replication reliability - an empirical approach to interpreting inter-rater reliability*. *arXiv (Cornell University)*. <https://doi.org/10.48550/arxiv.2106.07393>
- Yperen, T.A. van (2010). *55 vragen over effectiviteit. Antwoorden voor de jeugdzorg*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Yperen, T.A. van, & Veerman, J.W. (2008) *Zicht op effectiviteit: Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Delft: Eburon Uitgeverij.